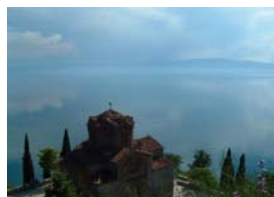

МАКЕДОНСКИ ЗЕЛЕН ЦЕНТАР

ПРЕГЛЕД НА СОСТОЈБАТА СО ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА ВО МАКЕДОНИЈА

Март 2008, Скопје

ПРЕГЛЕД НА СОСТОЈБАТА СО ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА ВО МАКЕДОНИЈА

Информативен материјал

Подготвила: Марија Јанковска

Одговорно лице:

Методија Саздов – Претседател на МЗЦ

Македонски Зелен Центар

Адреса: Ул. Водњанска 35/12 1000 Скопје

www.zeleni.org.mk

zeleni@zeleni.org.mk

Тел./Факс: + 389 2 3109 373

Проектен тим:

Столе Георгиев – Координатор на проектот

Александра Каракашова – Помошник на проектот

Марија Јанковска - Соработник

British Embassy
Skopje

Овој документ е изготвен во рамките на проектот "Формирање на зелена лоби група во Македонскиот Парламент" со поддршка од Британската амбасада. Наведените мислења во оваа публикација се мислења на авторите и не ги одразуваат секогаш мислењата и ставовите на Британската Амбасада.

The British Embassy in Skopje supported the preparation of this document. However, the content of this publication does not necessarily reflect the position or the opinions of the British Embassy.

СОДРЖИНА

ВОВЕД	4
<u>ЗАКОНИ ОД ОБЛАСТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА КОИ СЕ УСВОЕНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА</u>	6
ЗАКОН ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА	6
ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ	6
ЗАКОН ЗА КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТАЛНИОТ ВОЗДУХ	7
ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДАТА	7
ЗАКОН ЗА БУЧАВА	7
ЗАКОН ЗА ХЕМИКАЛИИ	8
ЗАКОН ЗА ГЕНЕТСКИ МОДИФИЦИРАНИ ОРГАНИЗМИ (ГМО) КОИ НАМЕРНО СЕ ОСЛОБОДУВААТ ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	8
<u>ЗАКОНИ ПОВРЗАНИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА КОИ СЕ ВО ПРОЦЕС НА ДОНЕСУВАЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА</u>	9
ЗАКОН ЗА ВОДИТЕ	9

ВОВЕД

Република Македонија во процесите на стабилизација и асоцијација кон Европската Унија треба да го усогласи своето законодавство со законодавството на ЕУ, вклучувајќи го тука и законодавството поврзано со заштитата на животната средина. Во овој текст е направена анализа на состојбите со законската регулатива во Република Македонија поврзана со заштитата на животната средина, за која регулатива Република Македонија е обврзана да ги транспонира Директивите на Европската Унија во своето национално законодавство. Процесот на хармонизација на националното законодавство во областа на животната средина со она на Европската Унија е започнат во 2002 година, а се очекуваше да заврши до крајот на 2007 година. Сепак, Законот за води, еден од клучните и многу битни закони сеуште не е донесен. Со донесувањето на Законот за води ќе биде завршен процесот на усогласување и донесување на основната законска регулатива од областа на животната средина. Меѓутоа, за применливост на донесената законска регулатива, неопходно е донесување и на сите подзаконските акти кон донесените Закони.

Усогласувањето на македонското законодавство со тоа на ЕУ е опфатено со поглавјето 27 од Националниот план за усогласување на националното законодавство со тоа на ЕУ. Во ова поглавје се опфатени следните Закони поврзани со заштитата на животната средина кои Македонија треба да ги усогласи со Директивите на Европската Унија:

- Закон за животна средина, одговорно Министерство за донесување на Законот МЖСПП¹
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух, МЖСПП
- Закон за управување со отпадот, МЖСПП
- Закон за заштита на природата, МЖСПП
- Закон за хемикалии, Министерство за здравство (МЗ)
- Закон за заштита од бучава во животната средина, МЖСПП
- Закон за води, МЖСПП
- Закон за ГМО во животната средина, МЖСПП
- Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита и спасување, Министерство за одбрана (МО)
- Закон за репродуктивен материјал од шумски видови на дрвја, МЗШВ²

¹ Министерство за животна средина и просторно планирање

² Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

- Закон за изменување и дополнување на Законот за шумите, МЗШВ
- Закон за изменување и дополнување на Законот за ловство, МЗШВ
- Закон за изменување и дополнување на Законот за пожарникарство, МВР³
- Закон за пакување, МЖСПП
- Закон за шумарска и ловна инспекција, МЗШВ
- Закон за изменување и дополнување на законот за минерални суровини, Министерство за економија (МЕ)

Одовде се гледа дека во донесувањето и усогласувањето на законската регулатива од областа на животната средина не е одговорно само Министерството за животна средина и просторно планирање, туку и останати пет други Министерства. Во овој документ нема да бидат разгледани сите шеснаесет Закони и измени на Закони, туку само Законите кои се наоѓаат во ингеренции на Министерството за животна средина (со исклучок на Законот за пакување) и законот за хемикалии кој е во ингеренции на Министерството за здравство.

³ Министерство за внатрешни работи

Закони од областа на животната средина кои се усвоени во Република Македонија⁴

Закон за животна средина

Законот за животна средина е усвоен на 22 јуни 2005 година (Сл. весник на РМ 53/05,), а исто така усвоени се и измени и дополнувања на Законот (Сл. весник на РМ 81/05 и 24/07). Со овие измени и дополнувања е извршено усогласување на казнените одредби во Законот за животна средина со Законот за прекршоци, со што се овозможува поефикасно спроведување на одредбите од Законот за животна средина. Исто така, со дополнувањето на Законот е извршено и целосно транспонирање на Директивата за оценка на одредени јавни и приватни проекти врз животната средина (85/337/ЕЕЗ, дополнета со Директивата 97/11/ЕЗ и Директивата 2003/35/ЕЗ за учество на јавноста при изготвување на планови и програми за животната средина и која ги дополнува Директивите 85/337/ЕЕЗ и 96/61/ЕС во контекст на учество на јавноста и пристап до правда), како и допрецизирање и доусогласување со Директивата за интегрирано спречување и контрола на загадувањето (96/61/ЕС) и Директивата за стратешка оценка на влијанието врз животната средина (2001/42/ЕС).

Закон за управување со отпадот

Законот за управување со отпадот е донесен на Собраниска седница на 15 септември 2004 година (Сл. весник на РМ 68/04). Измените и дополнувањата на Законот за отпад се донесени 2004 година (Сл. весник на РМ 71/04) и во септември 2007 година. Со нив се врши усогласување на казнените одредби со Законот за прекршоци, како и делумно транспонирање на Директивата за отпад 2006/12/ЕЗ, Директивата за опасен отпад 91/689/ЕЕЗ, Директивата 1999/31/ЕЗ за депонии за отпад, како и делумно транспонирање заради донесување на подзаконски акти на Директивата за пакување и отпад од пакување 94/62/ЕЗ, Директивите за отпадни масла 75/439/ЕЕЗ и 87/101/ЕЗ,

⁴ Информациите за транспонираниите ЕУ Директиви се превземени од кореспондентните табели за усогласенот добиени од МЖСПП. Подетални информации може да се добијат од web страната на Секретаријатот за европски прашања www.sep.gov.mk

Директивата за искористени возила 2000/53/ЕЗ, како и Директивата за електрична и електронска опрема 2002/96/ЕЗ и Директивата 2002/95/ЕЗ за ограничувањето на употребата на одредени опасни супстанции во електричната и електронската опрема. Останати Директиви кои се опфатени со Законот за отпад се Директивата 91/157/ЕЕС за батерии и акумулатори кои содржат одредени штетни супстанции, Директивата 78/176/ЕЕС за отпад од титаниум диоксид, Директивата 94/67/ЕС за инсенерација за опасен отпад, Директивата 96/59/ЕС за одлагање на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили и Директивата 2000/76/ЕС за инсенерација на отпадот.

Закон за квалитетот на амбиенталниот воздух

Законот за квалитет на амбиенталниот воздух е донесен на 15 септември 2004 година (Сл. Весник на РМ 67/04), а исто така донесени се и измените и дополнувањата на овој закон. Со овие измени и дополнувања ќе се изврши усогласување на казнените одредби со Законот за прекршоци, како и проширување на правните основи за донесување на подзаконски акти како и делумно транспонирање на Директивите 2002/3/ЕЗ за озонот во амбиенталниот воздух, 1999/30/ЕЗ за граничните вредности на сулфурдиоксидот, азотдиоксидот и аотните оксиди, честичките и оловото во амбиентниот воздух, Директивата 2001/80/ЕЗ за ограничување на емисиите на одредени загадувачи во воздухот од големи согорувачки постројки, Директивата 2000/69/ЕЗ за граничните вредности за бензен и јаглеродмоноксид во амбиенталниот воздух, како и Директива 96/62/ЕЗ за оценување на квалитетот на амбиентниот воздух и за управување со него.

Закон за заштита на природата

Законот за заштита на природата е донесен на 15 септември 2004 година (Сл. Весник на РМ 67/04), со измени и дополнувања од 2006 и 2007 година (Сл. Весник на РМ 14/2006 и 84/07). Со овие измени и дополнувања се усогласени казнените одредби на Законот со Законот за прекршоци, а исто така е извршено делумно транспонирање на Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата флора и фауна 92/43/ЕЕЗ и на Директивата за зачувување на дивите птици 79/409/ЕЕЗ, како и на регулативата бр. 338/97 за заштита на видовите дива фауна и флора преку регулирање на трговијата со нив.

Закон за бучава

Законот за бучава е донесен во јуни 2007 година (Сл. Весник на РМ 79/2007), стапи во сила на 1.07.2007 и во него се

опфатени одредбите на Директивата 2002/49/ЕС за проценка и управување со бучавата во животната средина.

Закон за хемикалии

Законот за хемикалии е донесен во скратена постапка од страна на Собранието на Република Македонија на 6 Септември 2007 година (Сл. Весник на РМ 113/07). Изработката на Законот беше во надлежност на Министерството за здравство, односно на Бирото за лекови. Според изјавите на Министерството за здравство во скоро време се очекува започнување на постапката за креирање на подзаконските акти кон овој Закон. Со законот за хемикалии се опфатени одредбите на Директивата за опасни супстанции 67/548/ЕЕЗ, дополнета со Директивата 2006/121/ЕЗ, Директивата за биоциди 98/8/ЕЗ, како и Регулативата број 648/2004 за детергенти.

Во Законот за животна средина делумно е регулирано управувањето со супстанции кои ја осиромашуваат озонската обвивка, а во насока на имплементација на Стокхолмската конвенција во 2005 година е донесен национален план за намалување и елиминација на ПОПс.

Во контекст на законот за хемикалии МЖСПП планира да ја потпише Ротердамската Конвенција за претходна информираност во меѓународниот промет на опасни хемикалии и пестициди (Ротердам, 1998).

Закон за Генетски Модифицирани Организми (ГМО) кои намерно се ослободуваат во животната средина

Законот за генетски модифицирани организми намерно ослободени во животната средина е усвоен од страна на Собранието на Република Македонија на 26 февруари 2008 година (Сл. Весник на РМ 35/2008). Во Законот делумно се транспонирани Директивата за намерно ослободување на генетски модифицирани организми во животната средина 2001/18/ЕЗ и Директивата за ограничено користење на генетски модифицирани микроорганизми 90/219/ЕЕЗ. Документ поврзан со оваа проблематика е Националната рамка за биосигурност од 2005 година.

Закони поврзани со животната средина кои се во процес на донесување во Република Македонија

Закон за водите

Управувањето и заштитата на водите е регулирано со Законот за води од 1998 година, со измени и дополнувања од 2000 и 2005 година. Поединечни области од управувањето и искористувањето на водите се регулирани со уште девет други закони. Изработката на новиот Закон за води е започната во 2003 година, заради постигнување на интегрален пристап во управувањето со водите и приближување кон европското законодавство. Во предлогот за донесување на Закон за водите се транспонирани основните барања на Рамковната Директива за води 2000/60/ЕЗ. Првата фаза на донесување на Законот е завршена, односно Предлогот за донесување на Закон за водите е усвоен од страна на Собранието на Република Македонија. Законот претставува приоритет на Министерството за животна средина и просторно планирање и неговото донесување, како и донесувањето на дел од подзаконските акти кои би произлегле од него, се очекуваше да заврши до крајот на 2007 година. Во овој Закон, покрај Директивата 2000/60/ЕЗ транспонирани се и Директивите: Директивата за вода за пиење 98/83/ЕЗ, Директивата за нитрати од извори од земјоделието 91/676/ЕЕЗ, Директивата за третман на урбани отпадни води 91/271/ЕЕЗ, Директивата за квалитет на водата за капење 2006/7/ЕЗ, Директивата за загадување од опасни супстанции испуштени во акватичните еко-системи 2006/11/ЕЗ, како и Директивата за заштита од загадување на подземните води од определени опасни супстанции 80/68/ЕЕЗ.